

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 01.04.2016 № 87-рк/к

ПАТ «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»

вул. Тверська, 5, Печерський район, м. Київ,
03680

Щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист від економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви фізичної особи [REDACTED] (вх. від 21.04.2015 № 1633/Ш-138) (надалі - Заява) на підставі подання другого відділу досліджень і розслідувань від 21.05.2015 № 224 про ознаки вчинення ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання, адміністративною колегією територіального відділення прийнято розпорядження від 21.05.2015 № 91-рп/к про початок розгляду справи № 2/02-82-15 (надалі – справа).

Дії ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» полягають у безпідставній відмові у постановці на абонентський облік квартирний приладу обліку холодної води.

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

В Заяві мова йде, зокрема про відмову ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» взяти на абонентський облік та опломбувати квартирний засіб обліку холодної води [REDACTED] за адресою: [REDACTED] місто Харків.

Відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців від 30.03.2016 № 1000787408 (надалі – Витяг) ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» 21.10.2015 реорганізовано шляхом злиття в ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (надалі – ПАТ «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ») в тому числі реорганізовано його підрозділи.

Згідно з Витягом ПАТ «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» є юридичною особою, яке зареєстроване відділом державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців Печерського району реєстраційної служби Головного територіального управління юстиції у м. Києві 21.10.2015, номер запису: 1 070 134 0000 060039. Ідентифікаційний код – 40075815. Місцезнаходження: вул. Тверська, 5, Печерський район, м. Київ, 03680.

Згідно із витягом з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців від 30.03.2016 № 1000787429 (надалі – Витяг від 30.03.2016 № 1000787429) одним з відокремлених підрозділів ПАТ «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» є РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (надалі - РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ).

Ідентифікаційний код РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ – 40081216, місцезнаходження: вул. Червоноармійська, 7, м. Харків, 61052.

Відповідно до Витягу від 30.03.2016 № 1000787429 РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ має статус відокремленого підрозділу ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» та не є юридичною особою.

ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» здійснює свою діяльність на підставі статуту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 735 (надалі – Статут).

Відповідно до пункту 1 Статуту ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» створене згідно із Законом України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування», постанови Кабінету Міністрів України від 25.04.2014 № 200 «Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця».

На ринку послуг централізованого водопостачання діє, зокрема, ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» пунктом 6.42 Статуту передбачено, що до предмету діяльності, які може здійснювати ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ», зокрема відноситься надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» є суб'єктом господарювання.

Абзацом дев'ятнадцятим статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

Послугою централізованого водопостачання користуються споживачі (фізичні та юридичні особи), які мешкають та/або розташовані в межах м. Харкова.

У розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» послуга централізованого водопостачання є товаром.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії.

Одним з видів діяльності РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ є надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення. Отже, послуга централізованого водопостачання розглядається як товар, який не має замінників.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання.

Враховуючи зазначене, територіальними межами ринку є територія міста Харкова, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у власності та/або користуванні РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ.

Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання, а також враховуючи, що цей ринок перебуває у стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

Враховуючи вищенаведене, РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Харкова, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у власності та/або користуванні РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ.

Одним з будинків, споживачі якого отримують послуги від РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ, є будинок за адресою: вул. Червоноармійська, 8/10 «В», м. Харків.

В ході розгляду Заяви з'ясовано, що в квартирі фізичної особи [REDACTED] що знаходиться за адресою: [REDACTED] місто Харків, відповідно

до рекомендованої інструкцією до вузла обліку схеми проведені роботи з монтажу приладу обліку холодної води крильчастого СВК-1,5.

Після проведення зазначених робіт 07.04.2014 фізичною особою [REDACTED] до ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» в особі РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ подана заява щодо взяття на абонентський облік та опломбування вказаного приладу обліку холодної води.

Проте, РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ листом від 14.04.2015 № БМЕУ-2-08/07-753 до фізичної особи [REDACTED] повідомила, що опломбування та прийняття на облік засобу обліку холодної води крильчастого СВК-1,5 буде здійснено тільки після оформлення у встановленому порядку технічної документації, монтажу водомірного пристрою відповідно до вимог державних будівельних норм. При цьому, будь-яких фактичних даних про невідповідність засобу обліку холодної води зазначеним нормам не вказано. Копії актів обстежень внутрішньобудинкових мереж відсутні.

Відповідно до абзацу другого статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» підприємства питного водопостачання мають право здійснювати контроль за технічним станом інженерного обладнання будинків та споруд, вимагати термінового усунення витоків з водопровідних мереж та обладнання, сприяти впровадженню засобів обліку та регулювання споживання питної води.

Пунктом 32 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, зі змінами (надалі - Правила надання послуг) передбачено обов'язки виконавця:

- контролювати установлені міжповіркові інтервали, проводити періодичну перевірку квартирних засобів обліку, їх обслуговування та ремонт, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж;
- проводити два рази на рік перевірку стану внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку із складенням відповідного акта;
- забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку;
- утримувати внутрішньобудинкові мережі у належному технічному стані, здійснювати їх технічне обслуговування та ремонт;
- інформувати споживача протягом доби з дня виявлення недоліків у роботі внутрішньобудинкових інженерних систем та/або інженерного обладнання, що розташовані за межами багатоквартирного будинку або житлового будинку (у разі його особистого звернення - невідкладно), про причини та очікувану тривалість зупинення надання послуг або обмеження їх кількості, а також про причини порушення якісних показників надання послуг;
- усувати аварії та інші порушення порядку надання послуг, а також виконувати заявки споживачів у строк, установлений законодавством та договором;
- своєчасно проводити за власний рахунок роботи з усунення виявлених несправностей, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з його вини.

Отже, вищенаведеними нормами Правил надання послуг встановлено обов'язок Виконавця забезпечити взяття на облік квартирних засобів обліку, утримання внутрішньобудинкових мереж, їх перевірку, яка оформлюється актом, а також виявлення та усунення несправностей.

Враховуючи зазначене, РЕГІОНАЛЬНІЙ ФІЛІЇ необхідно було в тижневий термін з 07.04.2015 (дата подання фізичною особою [REDACTED] до РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ заяви про постановку квартирних засобів обліку на абонентський облік) забезпечити постановку на абонентський облік квартирних засобів обліку холодної води крильчастого СВК-1,5,

встановленого в квартирі фізичної особи [REDACTED] або надати висновки щодо неможливості застосування цього засобу з посиланням на нормативні документи та пропозицій щодо усунення виявлених недоліків.

Отже, РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ необґрунтовано відмовила фізичній особі [REDACTED] в постановці на абонентський облік квартирний засобу обліку холодної води.

Абзацом другим пункту 10 Правил передбачено, що справляння плати за нормативами (нормами) споживання за наявності квартирних засобів обліку без урахування їх показань не допускається за винятком випадків, передбачених абзацом п'ятим пунктом 16 Правил виконавець і споживач не мають права відмовлятися від врахування показань засобів обліку.

Враховуючи наведене, дії ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» в особі РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ, які полягають у безпідставній відмові у постановці на абонентський облік квартирний приладу обліку холодної води, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання.

Листом від 02.07.2015 (вх. від 02.07.2015 № 2736) фізична особа [REDACTED] повідомив, що 01.07.2015 засіб обліку води в його квартирі був опломбований та взятий на абонентський облік.

РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ листом від 01.03.2016 № ню – 40/73 повідомила, що інших відмов у постановці на абонентський облік квартирний приладу обліку холодної води не було.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у безпідставній відмові РЕГІОНАЛЬНОЮ ФІЛІЄЮ «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» у постановці на абонентський облік квартирний приладу обліку холодної води та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання, а також усунути причини виникнення цього порушення і умови, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом прийняття розпорядчого документу стосовно дотримання працівниками РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» вимог Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», пункту 32 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів від 21.07.2005 № 630, ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» із

наданням копій підтверджуючих документів повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в 10-денний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Головуюча колегії

Н.В. Фастова